

Hasan Balıkçı anısına...

“YALNIZ DEĞİLSİN”

Ersin Toker

ersintoker@yahoo.com

EMO İstanbul Şubesi tarafından 13 Nisan 2011 tarihinde İstanbul’da düzenlenen “Bilim ve Mühendislik Etiği” panelinde, “Mühendis ve Etik” başlıklı sunumunda Orhan Örucü; Adana’dan sürgüne gönderildiği Urfa’da kiralık katillerce katledilen Elektrik Mühendisi Hasan Balıkçı’nın yaşamöyküsünü konu alan “Yalnız Değilsin” adlı kitabı, EMO’nun meslek etiğini temsilen yaptığı çalışmalarına bir örnek olarak gösterdikten sonra, şunları söylemişti:

“Bazı okullarda mühendislik etiği dersi veriliyor, hiç yoktan bu da iyidir ama her derste ve bizim EMO olarak verdiğimiz eğitimlerde anlatılan etik ve benzeri konuları birlikte yürütmek gerekir. Yoksa etik bir yerde, mühendis bir yerde, mühendislik faaliyeti bir başka yerde değil. Etik faaliyeti, mühendisin mesleğini yürütürken yaptığı şeylerin bir bütünü olmak zorundadır. Bunları ayırdığınız ölçüde sonuç almak mümkün olamaz. Eğer mühendislik hayatında çok düzgün bir vatandaş, evde çocuğunu, eşini dövüyorsa, burada etikten söz edemeyiz. Etik, bir yaşam biçimidir...”

İonna Kuçuradi’ye göre insanlararası ilişkilerde

ortaya çıkan etik değer sorunları, ister eylem isterse kişisel bazda olsun, gerçek bir olguysa değerlendirilebilir ancak.

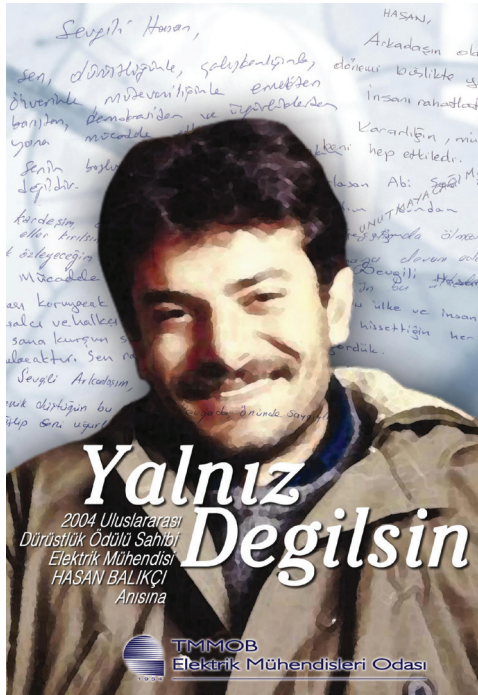
Bir eylemin değerini, aynı koşullardaki diğer eylem olanaklarına göre öne çıkan özelliği belirler. Aynı şekilde bir insanın değeri de, onun insanlararası ilişkilerinde-eylemlerinde-davranışlarında beliren, diğer insanlara göre farklıdır.

Bu fark, yani bir insanın etik değerleri, kişisel özellikler şeklinde somutlanırsa eğer, karşımıza; dürüst, saygılı, adil ve özgür olmak, çıkar.

Etik ilişki ancak insanın eyleminde ortaya çıkması halinde fark edilebilir. Söz konusu eylemin evreleri; o eylemde olup bitenlerin tümü, neredeyse bir filmin kareleri tek tek durdurulup incelenir. Böylece, o eylemin yapısı ve oluşturucuları hakkında fikir sahibi olabiliriz.

Kuçuradi; örneklemeler için edebiyat yapıtlarına başvurur. Örneğin kendi bütünlüklü yapıları içinde roman kahramanları, sahip oldukları değerlerle yer alırlar. Böylece biz, onları eylemleriyle birlikte avucumuzun içine almış oluruz.

“Yaşamdan ortak örnekler bulmak zor. Oysa edebiyat alanında, özellikle de roman ve tiyatro oyun-

larında yazarın çizdiği bir çerçeve var. Yapıtı doğru anlamak koşuluyla, ondan etik değer sorunlarıyla ilgili örnek verebiliyorsunuz” diyen Kuçuradi, Etik adlı kitabına gönderme yaparak şöyle devam ediyor: "Bir insani durumu değerlendirmek nasıl olur, sorusu ekseninde ele alındığında Albert Camus'nun Veba adlı romanı felsefi açıdan önemli bir kitap. Bu konuda göstermek istediklerim için tam bir örnektir. Camus'ya sanki ben ismarlamışım gibi.

Ayrıca etik değerler örneklerini buluyoruz bu kitapta. Örneğin, Veba'nın bir yerinde, konuştuğu kişi Dr. Rieux'ya, dürüstlük nedir? diye sorar, Rieux'nun cevabı, 'İşini yapmak'tır. Kişinin 'işini' bilinçli bir şekilde yapması, özellikle de 'zor' şartlarda yapması, bundan kaçınmaması çok önemli. Rieux veba salgını sırasında doktorluk yapıyor. Hangi meslek olursa olsun, onun onurunu taşımak, onu zor koşullarda da sürdürmekle mümkün olur. Örneğin şoförseniz ve mesleğinizin onurunu taşımak istiyorsanız, zorlu kış koşullarında da şoförlük yapmanız gerekir..."

Madem Kuçuradi, roman kahramanı Dr. Rieux'nün 'dürüstlüğü' işini yapmaya bağlamasından yola çıkarak, bir sürücünün zorlu kış koşullarında bile mesleğinden kaçınmamasını onurla taltif ediyor, o halde biz de Hasan Balıkcı'yı bir kış günü Ağrı'ya götürüp oradan başlayalım:

"Ortağlı kaplayan karn beyazlığı, gözlerini kamaştırırdı. Hava çok soğuktu; saçaklardan sarkan buzdan kılıçlar, kış güneşinin aydınlığında mavimtrak pırlıtlar saçıyordu etrafa. Yaz sıcaklarında pamuğun beyaza boyadığı Çukurova topraklarında hayatın içine yalnızak yürüyüp giden küçük Hasan Balıkcı, ilkokul öğretmenini haklı çıkarmış, okuyup çiçeği burnunda bir mühendis olmuştu işte. Ailesi onunla gurur duyacakları; onların dayanacakları bir direk ve zor günlerinin çaresi olacaktı. Ona destek olan arkadaşlarıysa, uzakta olsalar bile hep yanında sayılırlardı. Hep birlikte güzel günler için besledikleri umut daha da büyüyecekti. Bütün zorbalıklara, bütün hainliklere karşı, halkla birlikte elele varılacaktı güzel günlere. Hasan, bu mücadele içinde okumuştun; mühendis olması bu yüzdendi. Ve Hasan; '... mühendislerin, insanlığın yaşam koşullarını sürekli iyileştirmek gibi zorlu bir hedefe ulaşabilmek için üretimin önündeki maddi ve toplumsal engelleri ortadan kaldıracak teknik çözümler üretme sorumluluğu taşıdıklarım', Ağrı'ya ayak bastığı o gün biliyordu."

Felsefecilerin etik konusuna dair sunabilecekleri örnekleri, yaşamın içinden bulup çıkarmakta zorlandıklarını, bu yüzden roman kahramanlarına başvurduklarını biliyoruz artık.

Elektrik Mühendisi Hasan Balıkcı, roman kahramanı değil, hayatın içinden bütün gerçekliğiyle yürüyüp gitmiş biri, 41 yılda tamamladığı yolculuğun içine pek çok şeyi sığdırabilmiş, dokunduğu herkeste, içinde yer aldığı her olayda iz bırakmayı başarabilmiş bir insan.

"Dokuz çocuklu, toprak işçisi yoksul ailesinden yaşama dair ilk bilgileri aldığı anda henüz okula başlamamıştı bile: Önce 'onurlu' olacaktı; 'namuslu' ve 'dürüst'... İnsanlara hiçbir zaman haksızlık etmeyecekti ve her zaman 'adaletli' davranacaktı. Küçük Hasan, kendisine belletilen bu kavramları, çok kısa sürede içselleştirerek hayatının her döneminde yakasından eksik etmediği rozetler gibi taşıdı."

Pek çoğumuz için hayat öyle bir hercümerç içinde akıp gidiyor ki her gün önünden geçtiğimiz güzellikleri, farklılığın renklerini, uzansak dokuvereceğimiz değerleri ıskaladığımızı anlamıyoruz bile. Bazen de elimizde, avucumuzun içinde tuttuğumuzun kıymetini, onları günün birinde ansızın yitirdiğimizde anlayabiliyoruz.

"Gerçek değer gelmesi boşluk dolduran değil;

Gitmesi boşluk yaratandır." demiş Özdemir Asaf. İşte Hasan Balıkcı böyle bir değerdi.

Tekrar, işini zor koşullarda bile aksatmadan yapmanın dürüstlük kriteri alınmasına dönersek; ölümden sonra gazeteci Şermin Terzi'nin Hasan Balıkcı hakkında söylediklerini hatırlıyor insan:

"Bir kere Türkiye'de Hasan Balıkcı gibi, Hasan Balıkcı'nın zihniyetinde pek çok insan var. Ama ne yazık ki, o çeşitli bastırmalar, 'sen sus, işini yap, gerisine karışma'lar, bütün bunlar o kadar çok ki. Böyle bir insanın hiçbir şeyi aldırılmayarak, gözünü karartıp, 'hayır ben bu işi yapacağım' demesi, yılmaması, Adana'da çalışırken Urfa'ya sürgüne gönderilmesi, sürgüne gittiği yerde de bu işin üstüne gitmesi... Tanımasam bile Hasan Balıkcı'daki, duyarlılığı hissediyorsunuz. Nasıl bir karaktere sahip olduğumu, işine nasıl bağlı olduğumu, en azından dürüstlüğüne itibar ediyorsunuz. Ben Hasan Balıkcı'yı ne yazık ki ölümden sonra tanıdım. Ama her kimle konuştuysam hep iyi özellikler duydum hakkında. Gerçi yaptıkları

da ortada. Onunla uğraşmış, bununla uğraşmış ama bu kadar uğraşması, yılmaması, özellikle yılmaması benim bu kadar ilgimi çekti. Büyük talihsizliği oradan oraya, işin en riskli noktalarında görevlendirilmesi ne yazık ki. Görevine dört elle sarılması, başkaları gibi olup bitenler karşısında kayıtsız kalmaması, kendine olan güveni... Ve bütün bunlardan sonra başma gelenler ortada...”

Şimdi de dürüstlüğü konusunda istisnasız herkesin hemfikir olduğu ve Uluslararası Toplumsal Saydamlık Hareketi Derneği'nce 2004 Yılı Uluslararası Dürüstlük Ödülüyle hatırlanan Hasan Balıkcı'nın 'dürüstlük'ten ne anladığına bakalım:

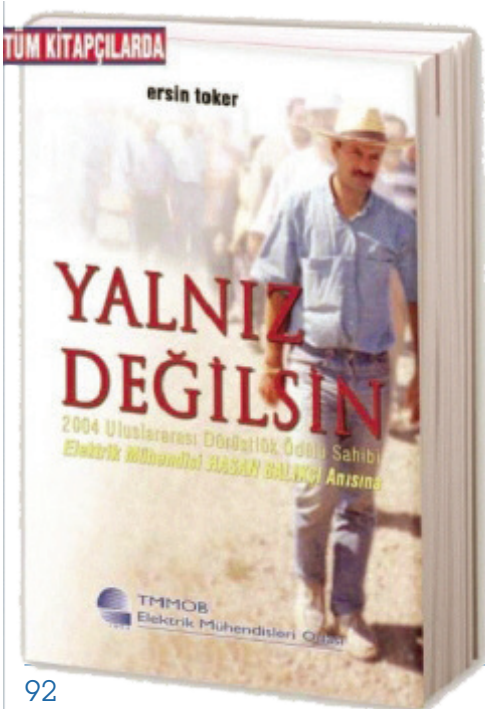
“Hasan Balıkcı, sürgüne gönderildiği Urfa'da göreve başlar başlamaz, kaçak elektrik konusunu incelemeye koyuldu. Kısa sürede buradaki çalışma arkadaşlarının sevgi ve takdirini kazanmayı bilmişti. 3. kattaki 303 numaralı odasının kapısını hiçbir zaman kapatmadı. Göreve gönderdiği her arkadaşından, dönüşte mutlaka bilgi alırdı. Onlardan bir tek şey istiyordu; dürüst olmalarını... ‘Dürüst olmalısınız ki, yarın hakkınızda herhangi bir şikâyet olduğunda, başınız öne eğilmesin. Karşınızdakinin gözlerinin içine rahatlıkla bakabilesiniz.’ Hasan, iş arkadaşlarından dürüst olmalarını isterken, bunun bir bedelinin de olacağını çok iyi biliyordu. Ama her şeye rağmen de dürüst kalabilirdi insan.

Hafta sonları Adana'ya gidişlerinden birinde, ortaokul yıllarından bu yana arkadaşlığını sürdürdüğü dış hekimi Zeki Aslan, sohbet sırasında ‘Şu kaçak elektriğin üstüne gitme konusunda, hayatını riske atmıyor musun Hasan? Biraz daha esnek davransan iyi olmaz mı?’ demiş ve şöyle devam etmişti: ‘Topluma bilinç götüreceksin gibi insanların daha fazla hayatta kalmaları ve böylece çevrelerine uzun süreli katkı vermeleri gerekmez mi? Bir Hasan Balıkcı'yı yetiştirip kazanmak kolay mı? Bir başkası kaç yıl sonra gelir ki dünyaya?’ Hasan, Zeki'nin dediklerini dinledikten sonra gülümsemiş ve yanıtı şu olmuştu: ‘Bu söylediklerin, hayat içinde bir duruş şekli Zeki; ama benim tavır alışım da öyle. Ben eğer bir konuda, özellikle dürüstlük konusunda bir kez esnek davranırsam, bunun arkası gelir ve hayatımın bütün yönlerini de etkiler. Yani o zaman sana karşı da dürüst olamayabilirim, herhangi bir konuda... Onun için benden esnek davranmamı, hele hele dürüstlük konusunda sakın bekleme.’”

Hayattayken özellikle görev yaptığı Ağrı, Adana ve Urfa'da iş arkadaşları, dostları, EMO ve sendikal alandaki yol arkadaşlarıyla dürüst, namuslu ve onurlu ilişkiler üzerinde yürüten Hasan Balıkcı'yı ölüm, Türkiye geneline tanıtmış oldu. Gazeteci Necati Doğru'ya kulak verelim:

“Ülkemiz çok kirlenmiş bir süreçten geçiyordu. Yolsuzluk, haksızlıklar, adaletsizlik toplumun her yanına işlemişti. Çoğu namuslu, dürüst insanlar da ‘başına bir iş gelir, işimden olurum’ diye korkar olmuşlardı. İşte bu dönemde Hasan Balıkcı adında bir mühendisin çıkıp, görevinin gereğini korkmadan yapması önemliydi. Bu cinayeti ve nedenlerini toplumun bilgisine taşımak ve toplumun sindirilmiş, korkutulmuş, geriye itilmiş adalet duygusunu harekete geçirmek bir gazetecinin görevidir.”

Felsefeciler, etik kavramının tarihsel başlangıcını antik Yunan'a bağlarlar. Bunun insanlararası ilişkilerin nitelikleri ve bireysel olarak günlük yaşamda tutum, davranış ve kararlara yansımalarının tarihi ise insanın üretim alanındaki eylemleriyle başlar. Böylece etik; oluşan toplumsal ve dinamik bir süreç içerisinde insanlararası ilişki ve eylem temelinde somutlaşarak görünür hale gelir ve üretim ilişkisinin temelinde yer alır. Yani etik, üretim biçimiyle doğrudan ilişkilidir.

“İş yaşamında verdiği kıyasıya mücadele asıl olarak Hasan Balıkçı'nın, Müşteriler Müdürlüğüne bağlı kayıp kaçak servisinde ‘büyük müşteriler’le ilgilenmesiyle başlamıştı. Büyük müşteriler, deyim yerindeyse ‘su gibi elektrik kullanan’ büyük işletmelerdi. Ama su gibi kullanılan bu elektrik, faturalara hiçbir zaman gerçek yüzüyle yansımıyor. Elektrik Mühendisleri Odası'nın yaptığı araştırmalara göre, Türkiye’de 2000 yılında dağıtım şebekelerindeki kayıp - kaçak enerjisi miktarı 20.573.500 Mwh idi. Bu değer, elektrik dağıtım şebekesine verilen enerjinin yüzde 17.3’ü ve tüketilen enerjinin ise yüzde 20.9’u demektir. Gelişmiş ülkelerde bu oran, yüzde 6 civarında gerçekleşiyordu ancak.”

Türkiye’deki kaçak elektrik kullanımının, özellikle sanayi kesiminde ve imalathanelerde yoğunlaştığının ve bunun korkunç boyutlara ulaştığının farkındaydı Hasan Balıkçı. Ama o, bunun yıllarca gizlendiğini sadece gecikmelerde ve Doğu ve Güneydoğu Anadolu’da yaşayan insanların hedef gösterildiğini de biliyordu. Büyük çoğunluğu sosyal ve ekonomik nedenlerden kaynaklanan konutlardaki kaçak elektrik kullanımı, sosyal ve ekonomik politikalar olmadan, halkın yaşamını düzeltmeden, en önemlisi elektrik fiyatlarını ucuzlatmadan önlenemezdi. Hasan Balıkçı, arkadaşlarına bu konuyu şu somut örneklerle açıklardı sık sık: ‘İki mahallenin kullandığı elektriğin tümü kaçak olsa bile, bir imalathane kaçak kullandığı elektrik kadar etmez!’ Bu yüzden o, hedef olarak seçtiği sanayi işletmelerinin üzerine ısrarla gidip onları denetlemeye başladı. Çünkü, büyük işletmelerin kaçak olarak kullandıkları elektrik, onların kârlarını 5’e 10’a katlarken, bunun bedeli dar gelirli ve yaşam sıkıntısı çeken halka fatura edilmekteydi. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın uygulamalarında, kayıp ve kaçak elektrik kavramları her defasında birlikte kullanılarak kafa karıştırılmakta, kârlı iller özelleştirme için ayrılmaktadır. Oysa ‘kayıp’ elektrik, enerji sektöründe yatırım yapmayan politikalarla beslenirken, ‘kaçak’ elektrik kullanımı, sistemin yarattığı yoksulluktan kaynaklanmaktadır. Hasan Balıkçı, hedefine koyduğu büyük işletmelerin kaçak elektrik kullanımını nasıl tespit edeceğine günlerce kafa yordu. Bu işletmelerin sayaçları bina içerisindeydi, okuma görevlileri

geldiğinde, kapıda uzunca bir süre beklendikten sonra içeri alınıyorlar ve ortalıkta herhangi bir usulsüzlük göremiyorlardı bu yüzden. Özellikle plastik torba imalathaneleri Hasan’ın dikkatini çekiyordu. Bu işkolunda elektrik çok önemli bir girdiydi maliyet açısından, ama tahakkuk ettirilen elektrik faturalarındaki rakamlar komik denecek düzeyde düşüktü.”

Sonunda, her türlü maddi çıkar sağlama önerilerini elinin tersiyle geri çeviren ve yıldırma tehditlerine gülüp geçen Hasan Balıkçı’nın bulunduğu pratik çözüm (ki tam o sıralarda TEDAŞ Genel Müdürlüğü’nden de böyle bir uygulamaya yeşil ışık yakan bir yazı gelmişti), kaçak elektrik kullanıcılarının ellerini kollarını bağlayarak onların foyalarını gün ışığına çıkarıyordu. Bu imalathanelerin trafoları 2002’nin nisan ayında bina dışına çıkarıldı. Ana orta gerilim hattından fabrikaya çekilen hat üzerine ayrıca bir elektrik sayacı bağlandı. Bu sayaçlar okunup daha öncekilerle kıyaslandığında, ortaya çıkan rakamlar şok ediciydi. Özellikle iki imalathane elde edilen sonuç çok çarpıcıydı ve Hasan Balıkçı’nın görüşünde ne denli haklı olduğunu net olarak kanıtlıyordu. İrfan Akkoyun’un sahibi olduğu İpek Plastik işletmesinin aylık elektrik gideri 3.240.881.120 TL’den 11.551.700.195 TL’ye çıkarken; kardeşi Zeki Akkoyun’un sahibi olduğu Özlem Plastik’in faturası 2.957.834.710 TL’den 10.912.487.040 TL’ye fırlatıvermişti! Bu rakamlar, sadece bu iki imalathane bir yılda toplam 165 milyar TL tutarında elektrik kaçırdığını gözler önüne seriyordu açıkça.

Ancak TEDAŞ tarafından özel yetkiyle donatılmış olmasına karşın Hasan Balıkçı, kaçak elektrikle tek başına mücadele eder gibiydi. Kaçak kullanımı tespit edip sayacını mühürlediği pek çok işyerinin elektriği ertesi gün hemen bağlanıyordu. Bir defasında bir otel için tutanak tutup sayacını mühürlemişti. Müessese Müdürü Necati Cengiz, telefonla arayıp, ondan tutanağı yırtıp kesilen elektriğin hemen bağlanmasını isteyince Hasan, bunun üzerine ondan yazılı emir isteğinde bulunur. Tabii müdür, yazılı emir veremez ama bir başka ekibe otelin elektriğini yeniden bağlatır. Daha sonra Hasan Balıkçı’nın odasına gelen müdür, odadaki herkesin ayağa kalkıp da Hasan’ın istifini bozmadığını görünce, bunun nedenini sorar. Aldığı yanıt, yenilir yutulur cinsten değildir doğrusu: ‘Ben hırsızlarla işbirliği yapanların önünde ayağa kalkmam!’

Ahlâk Felsefesi yazarlarından Annemarie Piepper,

Etiğe Giriş adlı kitabında; ahlâki yetkinliğe sahip kişiyi, kararlarında yalnızca kendini değil, birlikte yaşadığı insanların da sorumluluğunu üstlenebilen aydın insan olarak tanımlar. Piepper'e göre "Ahlâki bakımdan olgun bir insan ne zaman emre itaatsizlik edeceğini, otoriteyi dikkate almayacağını, bir kuralı çiğneyeceğini, bir lideri terk edeceğini bilen kişidir. Bu kişi, hiçbir zaman yanlış adım atmamış bir kişinin olmayı umut edemeyeceği özerk bir kişidir. Ahlâki bakımdan olgun olmak için gereken diğer nitelikler ne olursa olsun, özerklik olmazsa olmaz bir koşuldur; yeterli olmayabilir ama zorunludur."

Özerkliğin karşıtı olarak, kendi özgücünü kullanmayan yabancı bir otoriteye bağımlı anlamında "yaderk" kavramı kullanılıyor. Toplumların kolay yönlendirilmesi ve talepleri bastırılmış, kontrolü kolay, tepkisiz bir toplum yaratmayı amaçlayan ideolojiler için hedef özerk bireyler yerine yaderk yapıda, otoriteye sadakatle bağlı insanlar yetiştirmektedir...

Mühendis Hasan Balıkcı'yı bir örnek olarak öne çıkaran, Adana TEDAŞ'da sergilenen oyunlara karşı takındığı özerkleştirilmiş ahlâki tavrıydı. Bundan sonra iki oyuncu vardı artık sahada: Bir yanda her türlü haksızlığın ve hukuk dışılığın üzerine üzerine giden mühendis Hasan Balıkcı; öte yanda bütün bunlara, bürokratik- siyasi baskılar

ya da sağlanan çıkarlar sonucu boyun eğen ve göz yuman, ortalıktaki pisliği halının altına süpürtüren bir kamu müessesesi...

"Bir kişi okuma yazma ya da hesap yapma bilmeden, tarihten bir nebze anlamadan, hele coğrafyadan habersiz... bir yaşam sürebilir. Bu meselelerin hepsinden ve daha pek çok meseleden kaçabilir ama kimse, anlamını bilmeseyse bile hayatını 'etik'siz sürdüremez. Bilinçli ya da bilinçsiz, hepimiz her gün ahlaki kararlar alırız."

Bu alıntı Ray Billington'un "Felsefeyi Yaşamak" adlı kitabındandı...

Hasan Balıkcı, çoğunluğunu orta sınıf kökenlilerin oluşturduğu mühendislerin, öteki halk kesimleri gibi yoğun bir sömürüye uğratıldığının bilincindedeydi. O yüzden mühendislerin, halkla her alanda dayanışmasından daha olağan bir şey olamazdı. Halkın çıkarlarını savunmak, onların daha iyi koşullarda yaşamasını istemek de bunun doğrudan bir sonucuydu. Tabii bu, politika yapmak oluyordu ve "politikayla uğraşmayın" diyen bir avuç mutlu azınlığa da pabuç bırakmamak gerekiyordu. Politikayla uğraşmak herkesin hakkıydı oysa. Mühendis Hasan Balıkcı, işini ne kadar iyi yapan ve bu konuda büyük bir özveri gösteren insan ise politik faaliyetlerde bulunmayı da en doğal hakkı ve hatta hiçbir zaman kaçınmadığı görevi saydı.

HASAN BALIKÇI

Hasan Balıkcı, 1961 yılında Adana'nın Seyhan İlçesi Kayışlı Köyü'nde, 8 çocuklu bir ailede, doğdu. Ortaokul ve liseyi Adana'da bitirdi. Öğrenciliği boyunca okumak için tarlada ırgat olarak çalıştı.

1987 yılında Yıldız Teknik Üniversitesi Elektrik Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu. Üniversite yıllarında özel bir kablo firmasında çalıştı. Mezun olduktan sonra da üç yıl özel sektörde çalıştı. 1989 yılında Türkiye Elektrik Kurumu'nda (TEK) işe başladı. İlk görev yeri olan Ağrı'da 4 yıl kaldı. 1993'te Adana'ya atandı. Şanlıurfa'ya tayini çıkmadan önce Adana Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) Müessese Müdürlüğü'nde fabrika ve benzerlerinin bağlı olduğu Büyük Müşteriler Müdürlüğü'nde başmühendis olarak çalıştı. Öldürüldüğü sırada Şanlıurfa TEDAŞ Müessese Müdürlüğü Teknik İşler Müdürlüğü'nde görev yapmaktaydı.

Elektrik Mühendisleri Odası Adana Şubesi'nde 1998-2002 yılları arasında Yönetim Kurulu üyeliği ve Şube Sekreterliği yaptı. 1998-2000 yılları arasında Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Adana İl Koordinasyon Kurulu Sekreterliği, 1993-1996 yılları arasında Enerji Yapı Yol Sen Adana Şube Başkanlığı görevlerinde bulundu.

Şengül Balıkcı ile evli olan Hasan Balıkcı'nın Açelya ve Ayça İdil adında iki kızı bulunmaktadır.

Balıkcı, ölümünün ardından 2004 yılında Uluslararası Saydamlık Örgütü'nce dünya genelinde 5 kişiye verilen Dünya Dürüstlük Ödülü'ne layık görüldü.

EMO HASAN BALIKÇI ONUR ÖDÜLÜ

Kaçak elektrik kullanımına karşı verdiği mücadelede Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.'de çalışırken geçici görevlendirme ile Şanlıurfa'ya sürgüne gönderilen, 18 Ekim 2002 tarihinde hain bir saldırı sonucu öldürülen Hasan Balıkçı anısına, Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) tarafından 2010 yılında ilan edilen yönerge çerçevesinde, 2 yılda bir onur ödülü veriliyor.

Hasan Balıkçı Onur Ödülü adayı; yaşamın her alanında insani ve etik değerlere uygun davranmayı kişiliğinin vazgeçilmez ilkesi sayan, sahip olduğu bilgi, birikim ve her türlü mesleki-toplumsal pratiği, kamu çıkarları lehine kullanmayı etik ve ahlaki bir görev kabul eden, mesleğe ve topluma karşı görevlerini yerine getirerek, mesleki saygınlığı korumak için bilgi ve becerilerini sürekli geliştirmeyi ilke kabul eden, mesleki ve demokratik hakların korunması için en önemli dayanışma aracının örgütlenme olduğunun bilincinde olarak örgütsel gelişmeye katkı koyan kişi veya kişiler arasından seçiliyor.

Hasan Balıkçı Onur Ödülü adayı ya da adayları; EMO Onur Kurulu üyeleri, EMO Yönetim Kurulu Başkanı ve Yazmanından oluşan Seçici Kurul tarafından belirleniyor. Ödül, EMO Olağan Genel Kurul açılışında düzenlenen törenle sahibine sunuluyor.

Yaşamı boyunca yolsuzluklara, talana ve her türlü karanlık ilişkiye karşı kamunun yararı doğrultusunda dürüstlüğünden ödün vermeksizin mesleğini yapmaya çalışan Hasan Balıkçı'nın örnek kişiliğini yeni nesillere aktarmayı Odamız bir görev olarak görmektedir.

Birinci Ödül: Prof. Dr. Onur Hamzaoğlu

Bu kapsamda başlatılan Hasan Balıkçı Onur Ödülü'nün ilkinin Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Onur Hamzaoğlu, "Kocaeli'nin Dilovası ve Kandıra İlçelerinde Yaşayan Gebelerden Doğan Bebeklerde Ağır Metal Maruziyeti İle Büyüme ve Gelişme Durumu" çalışması ile ödüle değer görüldü. Hamzaoğlu'na ödülü 23 Mart 2012 tarihinde, EMO 43. Olağan Genel Kurulu'nda düzenlenen törenle verildi.

İkinci Ödül: İsmail Saymaz

İnsan hakkı ihlalleri, düşünce ve ifade özgürlüğü konularında yaptığı haberlerle dikkat çeken Gazeteci- Yazar İsmail Saymaz, Ali İsmail Korkmaz ile ilgili yazdığı haberlerle kamuoyunu bilgilendirme görevini yerine getirirken uğradığı baskı ve tehditlere karşı meslek ilkelerinden ödün vermemesi dolayısıyla Hasan Balıkçı Onur Ödülü'nün ikincisine değer görüldü. Saymaz ödülünü, 18 Nisan 2014 yılında EMO 44. Olağan Genel Kurulu'nda aldı.

Üçüncü Ödül: Can Dünder ve Erdem Gül

Hasan Balıkçı Onur Ödülü'nün üçüncüsüne ise AKP'nin IŞİD'e gönderdiği silahların ve kirliliği savaş operasyonlarının belgelerini kamuoyuna duyurdukları için tutuklanan Cumhuriyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Can Dünder ve Ankara Temsilcisi Erdem Gül layık görüldü. EMO 45. Olağan Genel Kurulu'nda 1 Nisan 2016 yılında ödül törenle sahiplerini buldu.

Dördüncü Ödül: Doç. Dr. Melda Yaman Öztürk ve Doç. Dr. Özgür Öztürk

EMO 45. Dönem Hasan Balıkçı Onur Ödülü'ne ise EMO Üyesi Doç. Dr. Melda Yaman Öztürk ve Doç. Dr. Özgür Öztürk; düşünce özgürlüğü ve bilimsel özgürlük noktasında verdikleri mücadele nedeniyle değer görüldü. EMO 46. Olağan Genel Kurulu'nda 30 Mart 2018 tarihinde Onur Ödülü sahiplerine verildi.

Beşinci Ödül: Çiğdem Toker

Hasan Balıkçı Onur Ödülü'nün beşincisine; ülke ekonomisi, usulsüz ihaleler, kamu kaynakları ve çevrenin talanı, yolsuzluklar, temel hak ve özgürlüklerin ihlali konusunda yazdığı yazılar nedeniyle Gazeteci- Yazar Çiğdem Toker değer görüldü. Toker, ödülünü 22 Ağustos 2020 tarihinde düzenlenen EMO 47. Olağan Genel Kurulu açılışında aldı.

Altıncı Ödül: Prof. Dr. Kayıhan Pala

Seçici Kurul kararıyla Onur Ödülü'nün altıncısı sahibi Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Kayıhan Pala oldu. Ödül, 9 Nisan 2022 tarihinde başlayan EMO 48. Olağan Genel Kurulu'nda sunuldu. Pala, bilgi ve birikimini kamu çıkarları lehine kullanması; açık sözlü, içten, gerçeği saklamayan paylaşımlarıyla mesleki ve demokratik hakların korunması için yürüttüğü mücadele nedeniyle ödüle değer görüldü.

